

jena usoda se bode odločila na ojiščih Poljske, Galicije in Italijske. Za našo monarhijo se bori zdaj četrti zveznik kot prostovoljec v Srbiji in lomi vsak en bolj močlj vojnim materijalom dobro opremljene srbske armade. Ta grozni vojni prostovoljec je kužna smrt. Od 326 tujih in domačih zdravnikov, ki so začetkom vojne v službi bili, je v zadnjih mesecih 124, večinoma na pegastem tifuzu umrlo, med njimi tudi telesni zdravnik kralja Petra, ovi hudobni generalisima vojvode Putnika ter tujih ruskih vojakov. Vkljub tej sanitarni bedi Srbije popolnjeni sta vlada in časopisje z duhom sovraštva in strastne jeze proti Avstro-Ogrski. Belgrajsko časopisje slavi vedno umor nadvojvode Franca Ferdinanda kot nacionalno junaštvo, kakor je bilo pred par dnevi v vodilnem listu belgrajskega predružbe čitati. Smer srbske državne politike pa razvidna iz uradnega lista „Samouprava“ od 4. p. m., v pragmatičnem članku „Sporazum interesov Srbije in Italije“, kjer se pravi, da je nitičenje Avstro-Ogrske ravno tano za Srbijo kakor za Italijo kapitalna potreba kot jamstvo za boljše odnošnosti obeh držav. To je položaj na Srbskem. Italijani Srbija je in ostane za Avstrijo traston sovražnik, dokler stoji na bojišču še kakšni veliki sovražnik, ki to sovraštvu oji.

Tirolski vojaki pridejo kmalu iz Galicije proti Italiji.

K.B. Dunaj, 15. junija. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Odkar nam je Italija vojno napovedala, prihajajo k raznim višjim vojaškim komandam in oblastvam ginljive in od staroznanega patrioizma pričujoče prošnje iz Tirolske, da naj se brambo dežele domačim vojakom paupa.

Tirolsko ljudstvo je lahko prepričano, da dosega armadno vodstvo čustva, iz katerih te prošnje se na ozvirajo, v polni meri ceni in da bode kmalu čas prišel, ko bodejo hrabri tirolski vojniki, ki se zdaj še na severnih bojiščih bijejo, aničevanega starega sovražnika napadli in premagali.

(To pomeni: vrhovno armadno vodstvo je prepričano, da bode v Galiciji in sploh proti Rusiji kmalu odločitev padla, tako da se bode zamoglo kmalu večje dele tam bojujočih se vojakov proti izdajalski Italiji poslati. Op. ur.)

Spor med Srbi in Črnogorci.

K.B. Sofija 12. junija. Poročila iz kompetentnega kraja pravijo, da so se med Srbi in Črnogorci v zadnjem času večinoma nasprotja zaradi Albanije pojavila. Kakor se trdi, prišlo je celo do bojev. Konečno so Črnogorci grozili, da se bodejo Albancev pridružili, ako bi šli Srbi proti Skutarju.

(To je bržkone izraz stare konkurence med Črnogorskim Nikito in revolverskim Petrom. Na vsak način je Balkan peklenški kotelj, iz katerega prihajajo vedno nova presenečenja in razočaranja. Op. ur.)

Kako ravna Italijani s svojimi lastnimi rojaki.

K.B. Dunaj, 13. junija. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča:

Na kateri način vodijo Italijani vojno v obmejnih krajih naše dežele, v katerih stanujejo njih rojaki, kažejo sledeči dogodki: K neposredno ob italijanski meji ležečim krajem, ki ležijo pred našo odporno črto in smo jih vsled tega izpraznili, spada tudi mala vasica Casotto v dolini Astico. Že dne 27. maja napadla je italijanska infanterija, močna približno ene kompanije, to popolnoma neoboroženo vas. Ob enem je zapričela tudi italijanska artiljerija ogenj, kateri je osem hiš poškodoval. Brez vstereljenja streljala je potem italijanska infanterija v vas in ranila pri temu sledeče ženske: Katerino Munari. Ano in Erthes Sterchele ter Massimo Sortori. Takoj po njih prihodu začeli so Italijani z plenjenjem vasi, ki se je pri poznejših obiskih vedno ponavljalo. Pri temu

niso napravili nobene razlike in niso vzeli le predmete, ki so jih rabili za izpolnitev svoje oprave, marveč so oropali tudi vse, kar se jim je zdelo vredno. Tudi gostilno Luca Sortori, katerega dva sinova sta že v jeseni na Italijansko dezertirala, bila je istotako oropana in demolirana, kakor imetje cesarju zvestega prebivalstva. Veselej Italijanov trajalo je le kratke čas. Kajti ko so čez par dni tudi zadnji prebivalci Casotta, ki so v kljub vsemu do tedaj še doma vzdržali, k nam pobegnili, zapričela je sedaj naša artiljerija ogenj in je očistila vas od italijanskih vojakov. Ti dogodki kažejo, kako prav je imel italijanski zgodovinar Molmenti, kateri je zadnjič v „Corriere della sera“ pisal, da se italijansko prebivalstvo v Avstriji čez vojno manj veseli, nego se to v Italiji misli, da je nasprotno vsled dogodkov prestrašeno in razburjeno.

Ljuti napadi Hervéja proti francoskemu vodstvu vojne.

K.B. Pariz, 10. junija. V zvezi z včerajšnjim člankom, v katerem Hervé ostro obsoja, kako se poroča o dogodkih francoski publiki, obrača danes v „Guerre sociale“ kar najostreje svoje napade proti načinu francoskih vojaških operacij. Hervé piše: Vlada in armadno vodstvo ne smeta verjeti, da je narod od uspehov njihovih vojaških operacij v septembru navdušen, kajti v primeri s prinesenimi žrtvami so le premalenkosti. Vsi poskusi, predreti nemške črte pri Poissonu, St. Mihielu in v Champagni so se popolnoma ponesrečili. Izgube so strahovite. V sedanjem trenutku se skuša očitvidno prodreti pri Arrasu, pa tudi po začetnem uspehu se je ta ofenziva ustavila. Vsakdo ima vtis, da v vojaškem oziru ne gre dobro. Pričenja se vsakdo čutiti v nevarnosti. Hervé vprašuje, če je morda pomanjkanje municije vzrok nesuspeha ofenzive. Če je to pravi vzrok, potem bi ne smelo armadno vodstvo žrtvovati mu stotisoče človeških življenj pod pretvezo, da se hoče olajšati Rusom delo. Vsekakor pa se mora uvideti v očitgel nemogočnosti doseči kak uspeh, da mora biti v porabi francoskih čet neke napaka. Armadno vodstvo pa mora vedeti, kje da ga tišči čevljev ter mora tudi temu odgovarjajoče nastopiti.

K.B. Curih, 10. junija. „Neue Züricher Zeitung“ poroča iz Ženeve, da je bil Hervéjev list „La Guerre sociale“ ustavljen.

Amerika in Nemčija.

Te dni je došla nota amerikanske vlade na nemško, v kateri se nadalje razpravlja o znani zadevi podmorske vojne. Amerikanska vlada je sicer precej doktrinarna, vendar pa ni vtis tak, kakor da bi se hotela Amerika podati v kako vojno pustolovstvo. Upanje je, da se bode ta diplomatski spor mirnim potom rešil. S to željo soglašata sicer tudi večji del amerikanske javnosti.

Kapitan pl. Mücke o bojih v Dardanelah.

Kapitan ladje „Emden“ plem. Mücke je predvčerajšnjim sprejel urednika „Neues Wiener Tagblatt“ in se je izrazil o akciji v Dardanelah sledeče: Dardanele stoje kakor železo in ne

more se jih dotakniti. Prav posebno me je amiziralo, ko sem bral zadnjo izjavo Churchillovo, ki je svojim potrpežljivim rojakom, kakor znano, pred par dnevi pripovedoval, da je pričakovati zmagae nad Dardanelami, kakršne še ni bilo v zgodovini Kdor pozna prave razmere, ta more na take baharije odgovoriti le s posmehom. To bo zopet ena onih blamaž, ki je že tolikrat doletela Churchilla. Tako je na primer tudi rekel, da je v najvažnejši in najodličnejši dobi angleške mornarice na njenem čelu in se je tudi s tem blamiral, ker je ravno nasprotno res.

Treba je pomisliti, je nadaljeval Mücke, da so Turki izborni vojaki in se na Gallipoli posebno izborna bijejo. Izkranci kór zaveznikov, ki jim je nasproti stal, je štel pričetkoma 60.000 mož, ki so se ob morskimi obali trdno vkopali. Napadi Turkov proti temu izkrancemu kóru so začetkoma trpeli vsled tega, ker artiljerija angleških ladij ni dopustila, da bi se njihovi napadi razvili, in je s svojimi težkimi topovi prevladovala vso ozemlje ob obali. Položaj pa se je izpremenil v onem hipu, ko so se prikazali podmorski čolni. Potem je šlo zelo hitro.

Angleži so izgubili ladje: „Goliath“, „Triumph“, „Agamemnon“, „Majestic“ v enem tednu, Francozi „Casablanca“ in še neko ladjo. Tudi druge sovražne ladje so še izgubile. Brodovje zaveznikov se je umaknilo in ga ni več videti.

Zdaj je cilj Turkov, uničiti izkranci kór, ki se je po težkih izgubah zdaj zopet izpolnil na 60.000 mož. Vse kaže, da bodo to dosegli. Na Gallipoli se nahajajoči Angleži in Francozi morajo svojo pitno vodo s seboj voziti, ker je tam ni. In ker je njihova zaloga vode pošla, jim jo morajo dovažati na posebnih majhnih transportnih ladjah. Toda tudi to dovažanje podmorski čolni vedno bolj otežkočajo in bo končno najbrže popolnoma onemogočeno. Potem pa preostaja za angleško-francoski izkranci kór edinole kapitulacija.

Zavezniki so, ko so pričeli to podvzetje, pregledali eno izmed najvažnejših načel vojne vede, namreč splošno priznano načelo, da se ladij proti utrdbam na kopnem sploh ne sme uporabljati. Končno je rekel kapitan: „Municijsko vprašanje Turčije ne povzroča nobene skrbi več. Zdaj je dovolj municije.“

Špijonaža v Belgiji.

K.B. Berlin, 13. junija. Wolffov urad poroča: V Lüttichu so usmrtili 8 špijono v. Od začetka vojne sem rabijo naši sovražniki veliko število špijono v, ki v domovini in v od naših vojakov zasedenih pokrajinah novice zbirajo ter na gotova centralna mesta odajajo. Gre se za daleč razširjeno uredbo, ki je v vseh svojih delih spretno delovala. Že dalje časa bilo je nemškim oblastnijam znano, da se nahajajo v raznih holandskih mestih središča vohunstva, katerih delovanje se je zlasti v Belgiji čutilo. Zdaj se je posrečilo, razkriti celo organizacijo, katere sedež se nahaja v Maastrichtu in jo napraviti neškodljivo. Nič manj kakor 17 špijono v se je vjelo in pred sodnijo postavilo. Dognalo se je, da so ti špijoni iz Belgije neprenehoma svojim voditeljem v Maastrichtu vesti o prevažanju vojaštva po belgijskih železnicah posredovali. Vojno sodišče v Lüttichu izreklo je čez te vohane že 5. t. m. sodbo. 11

San Marino.
Prinašamo sliko o „celi državici“ republiki San Marino, ki je baje tudi Avstriji in Nemčiji vojno napovedala. San Marino leži v Italiji (glej shki dodani pregledni zemljevid) in ima armado celih 1000 mož.

